

نگاهی به اختلافات ایران و عراق پیش از انقلاب

۱۸ بهمن ۱۴۰۲ ساعت ۱۵:۲۲

عراق، پس از استقلال، حقوق ایران در مناطق مرزی و به ویژه اروند رود را نادیده می‌گیرد. دولت ایران نیز بدین دلیل عراق را به رسمیت نمی‌شناسد

عراق بعد از آنکه به استقلال رسید و به عنوان یک کشور مستقل به رسمیت شناخته شد، اختلافاتی با ایران پیدا کرد. در واقع عراق که حاصل تقسیمات قدرت‌های استعماری بود، بدون توجه به مسائل قومیتی و مذهبی تشکیل شد و بنابراین از همان ابتدا با چالش‌های قومیتی-مذهبی، اختلافاتی با کشورهای همسایه پیدا کرد.

«عراق، پس از استقلال، حقوق ایران در مناطق مرزی و به ویژه اروندرود را نادیده می‌گیرد. دولت ایران نیز بدین دلیل عراق را به رسمیت نمی‌شناسد؛ تا این که در سال ۱۹۲۹، ایران پس از گرفتن تضمین‌های لازم از عراق و همچنین تضمین عدم آزار و اذیت اتباع ایرانی، عراق را به رسمیت می‌شناسد؛ اما به رسمیت شناختن عراق از سوی ایران مشکلات میان دو کشور را پایان نمی‌دهد. تغییرات ساحل عراقی اروند رود و مسائل مربوط به کشتیرانی بر روی این رود، بار دیگر باعث اختلاف میان دو کشور گردید. عراقی‌ها اگر چه خود را برای حل اختلافات مشتاق نشان می‌دادند اما راهی که بتواند عملاً اختلافات را حل کند ارائه نمی‌دادند. راه‌حل‌های ارائه شده از سوی عراقی‌ها، فاقد جامعیت و حق‌بینی بود. دولت ایران در اول دسامبر ۱۹۳۱ با ارسال یادداشتی به دولت عراق، قرارداد مرزی سال ۱۹۱۴ را بی‌اعتبار اعلام کرد. روابط دو کشور رو به تیرگی می‌گذارد و میان نیروهای مرزی دو کشور در ساحل اروندرود، درگیری‌هایی نیز به وجود می‌آید. پادشاه عراق، برای حل اختلافات دو کشور، سفری به تهران می‌کند و با پادشاه ایران ملاقات می‌نماید. «فیصل» در این سفر، شاه ایران را از قصد خویش برای حل اختلافات مرزی آگاه می‌سازد. سفر پیش‌بینی نشده ی رضا شاه به عراق در سال بعد، با هدف دنبال کردن مذاکرات به منظور حل و فصل اختلافات، به دلیل مرگ فیصل در سپتامبر ۱۹۳۲ صورت نمی‌پذیرد. با مرگ «فیصل»، بار دیگر آتش مسائل مرزی دو کشور از زیر خاکستر زبانه می‌کشد.»

منبع: حمیدرضا ملک‌محمدی، از توسعه لرزان تا سقوط شتابان: توسعه اقتصادی، نظامی و بی‌ثباتی ساسی رژیم پهلوی دوم

(۱۳۵۷-۱۳۴۷) تهران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۸۱، ص ۱۴۶

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/49506/انقلاب-پيش-عراق-ايران-اختلافات-نگاهي>